

Beretn. ang. Nordisk Råds 17. og 18. session 1969 og 1970.

til Norden. Derimod har det været de kulturelle bånd og de historiske bånd, som har været de afgørende i vor beslutning om at tilhøre den nordiske familie." Netop af denne årsag tillagde Eysteinn Jónsson det „overordentlig stor betydning“, at man i Nordisk Råd er besluttet på at udbygge det kulturelle samarbejde samtidig med det økonomiske.

Blandt de konkrete opgaver, han ønskede at fremme, var en tanke, som i år var blevet rejst på det islandske forfatterforbunds årsmøde: at oprette et samnordisk organ med den opgave at få nordisk litteratur oversat til nordiske sprog. Om fornødent skulle der ydes finansiel støtte hertil.

Statsråd Bondevik ønsker en kulturtraktat.

Kun en af de ministre, under hvem kulturproblemerne sorterer, kom med et indlæg herom i generaldebatten. Det var den norske kirke- og undervisningsminister Kjell Bondevik, som meget kategorisk gav sin støtte til næsten hvert eneste punkt i Organisationskomiteens kulturrapport. Han afviste blot, at det foreslåede sekretariat, som efter hans mening udelukkende burde være et organ for ministrene og embedsmandsudvalget, skulle kunne instrueres af Nordisk Råd eller dets kulturudvalg. „Administrativt sett tror eg at ei slik samanblanding ikkje vil vere av det gode.“

Bondevik var enig i, at der må holdes fællesmøder mellem ministrene og Kulturudvalget for at drøfte retningslinier og prioriteringsproblemer. „Kontakten mellom dei to organa har vore for laus og må styrkjast. Elles vil mykje verte hangande i lufta.“ Også i de øvrige forslag var han enig og fandt, at det derved skulle „verte mogled å få meir flyt og større effektivitet i handsanninga av dei saker som ministeria må ta avgjörd i.“

Såfremt kultursagerne udskiltes af Nordek ved en særlig konvention, anså han det for vigtigt, at kultursektoren ikke stilledes ringere end Nordek i økonomisk henseende. Han fandt det også uheldigt, om en Nordekfond kunne favorisere visse forskningsområder „utanom og heilt ubunde av den samordning av nordiske forskningsprosjekt som skal ske gjennom dei særskilde samarbeidsorganana i kultursektoren.“

(Om kulturtraktaten m. m., se side 91).

17 Udvalgenes betænkninger m. m.

Svend Horn om transportproblemerne.

Foruden Færøernes og Ålands medlemskab, Nordek-traktaten, institutionsproblemerne, revisionen af Helsingforsoverkomsten samt kultursamarbejdet berørtes en række andre emner under generaldebatten.

Med henvisning til kritikken ved den nærmest foregående session [se side 18 og 35] udtalte Svend Horn tilfredshed med, at Nordek-rapporten af juli 1969 havde medtaget transportproblemerne i større udstrækning, end det var tilfældet i den foreløbige rapport af januar 1969. Idet han pegede på den udredning om Norden som trafikmæssig enhed, der under titlen NORDTRANS var blevet til på Trafikudvalgets initiativ, fremlagde han nogle hovedsynspunkter vedrørende trafikproblematikken.

Især to ting burde man gøre i fællesskab: foretage en fælles planlægning af nyinvesteringerne samt ved en fælles transportpolitik bedre udnytte de allerede eksisterende ressourcer. Hvad investeringerne angår oplyste han, at transportproduktionen i Norden bidrager med 15-20 pct. af nationalproduktet, svarende til ca. 50 milliarder kr., et beløb, der vil være tredoblet i 1990. Det var derfor overmåde betydningsfuldt at undgå fejlinvesteringer. Såfremt der i Norden vil være grundlag for en transatlantisk containerhavn, kunne der efter hans mening blot blive tale om Scandiahavnen i Göteborg. Ved siden af denne for oceangående skibe bliver der naturligvis plads for en række regionale containerhavne. Men en nordisk transportpolitik kunne ikke virkeliggøres, hvis man ikke var villig til at se på problemerne under et helhedssyn uden for megen skelen til nationale særinteresser. I den forbindelse anstillede han nogle kritiske betragtninger over det langsomme tempo i forberedelserne til den store skandinaviske lufthavn. (Se også side 97).

Striden mellem SAS og Finnair.

Generaldebatten førtes på grund af den lykkelige afslutning på Nordek-forberedelserne i en overmåde positiv og optimistisk ånd. Kun på et enkelt område kom en stærk bitterhed til orde. Det var da en række finske talere gav sig til at drøfte Finnairs landingsrettigheder i Kastrup. Under 1969-sessionen havde Georg Ehrnrooth rejst sagen (se side 18). Nu tog han den op på ny og